

CREATE: Δημιουργικές Συνεργασίες Δημοτικών Σχολείων
με Εικαστικούς Καλλιτέχνες

ΕΝΟΤΗΤΑ

«ΤΟ ΧΩΡΙΟ ΜΟΥ»

Χώρα: ΚΥΠΡΟΣ

Πόλη / Χωριό: ΠΕΡΑ ΧΩΡΙΟ ΝΗΣΟΥ

Σχολείο: Α΄ ΔΗΜΟΤΙΚΟ ΣΧΟΛΕΙΟ ΠΕΡΑ ΧΩΡΙΟΥ ΝΗΣΟΥ

Τάξη / Ηλικία: Ε΄ τάξη, 10 χρονών

Εκπαιδευτικός: ΦΡΥΝΗ ΚΑΛΟΓΗΡΟΥ

Εικαστικός Καλλιτέχνης: ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΤΣΑΓΓΑΡΟΥ

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Σκοπός της ενότητας είναι η γνωριμία με την τεχνική της χαρακτικής. Τα παιδιά μέσα από βιωματικές εμπειρίες κατανοούν την αξία του χαρακτικού ως πολλαπλού έργου τέχνης, με ιδιαίτερο εικαστικό ενδιαφέρον και αποκτούν εμπειρίες τις οποίες μπορούν να αξιοποιήσουν στο μέλλον.

Η ενότητα καταπιάνεται γύρω από το Πέρα Χωριό Νήσου, στο οποίο κατοικούν τα παιδιά, η καλλιτέχνης και η εκπαιδευτικός και έχει τίτλο «Το χωριό μου». Ο κύριος λόγος που επιλέχθηκε το θέμα αυτό είναι γιατί το συγκεκριμένο χωριό έχει μια μεγάλη ιστορία, σπουδαία ιστορικά μνημεία και αξιοθέατα. Μέσα από την ενότητα αυτή και με την εμπλοκή της χαράκτριας Μαριάννας Τσαγγαρού, οι μαθητές γνωρίζουν και εκτιμούν τον τόπο τους και την πολιτιστική τους κληρονομιά.

ΣΚΕΠΤΙΚΟ

Οικολογία Σχολείου: Το σχολείο βρίσκεται σε χωριό της επαρχίας Λευκωσίας, το Πέρα Χωριό Νήσου. Στο σχολείο φοιτούν 190 μαθητές και το προσωπικό αποτελείται από 20 εκπαιδευτικούς. Στη σχολική μονάδα λειτουργούν 12 τμήματα, από την Α΄ μέχρι την Στ΄ τάξη. Διαθέτει πλήρως εξοπλισμένο εργαστήριο Τέχνης με βιντεοπροβολέα. Η διεύθυνση και το προσωπικό του σχολείου είναι πολύ θετικοί ως προς τη συμβολή του μαθήματος των Εικαστικών Τεχνών σε όλους τους τομείς που αφορούν το σχολείο μας. Η επίτευξη των εκπαιδευτικών στόχων του σχολείου συχνά επιδιώκεται διαθεματικά και μέσα από το μάθημα Εικαστικής Αγωγής.

Προϋπάρχουσες γνώσεις: Η ενότητα εφαρμόστηκε στην Ε΄1 και Ε΄2 τάξη του σχολείου (14 και 13 μαθητές/τριες αντίστοιχα). Οι συγκεκριμένοι μαθητές/τριες αν και είχαν συμμετάσχει σε πολλές εικαστικές δραστηριότητες, δεν είχαν έρθει σε επαφή με τη χαρακτηριστική ως μία άλλη μορφή τέχνης. Τα παιδιά αυτά αγαπούν ιδιαίτερα το μάθημα των εικαστικών και εργάζονται εντατικά σε κάθε έργο που τους ανατίθεται. Επομένως, η δράση αυτή, μέσα από το συγκεκριμένο πρόγραμμα, ήταν μια καλή ευκαιρία για τα παιδιά να έρθουν σε επαφή με σύγχρονους/ες χαρακτήρες/τριες που ζουν κι εργάζονται στην Κύπρο, να γνωρίσουν το έργο και τον τρόπο που αυτοί σκέφτονται και δημιουργούν και να μάθουν και αυτή την μορφή τέχνης. Οι μαθητές είχαν επισκεφτεί το μουσείο λαϊκής τέχνης του χωριού και είχαν δει διάφορα μνημεία και αξιοθέατά του.

ΣΤΟΧΟΙ

Οι μαθητές/τριες να:

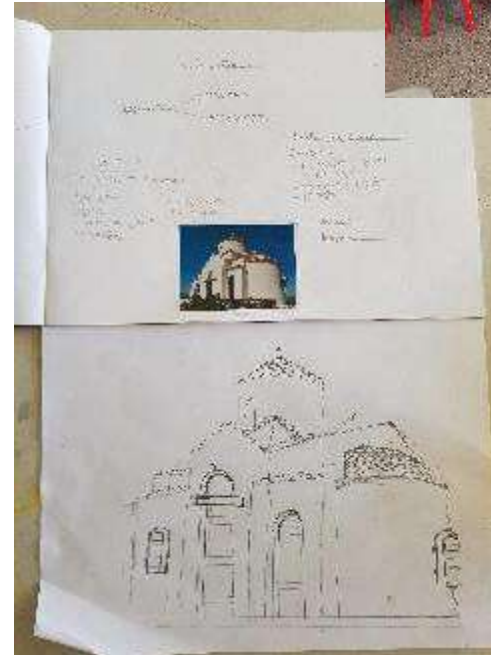
1. γνωρίσουν την ιστορία και την τεχνική της χαρακτικής (μονοτυπία, κολλαγραφία, λινογραφία κτλ.).
2. έρθουν σε άμεση επαφή με την τέχνη της λινογραφίας και κολλαγραφίας.
3. να διερευνούν υλικά και ιδέες σε σχέση με την χαρακτική και να πειραματίζονται με τη χρήση πολλαπλών μεθόδων, τεχνικών και μέσων.
4. να μπορούν να αναγνωρίσουν ένα χαρακτηριστικό από ένα τυπογραφικό αντίτυπο.
5. να γνωρίσουν το έργο κύπριων χαρακτών.
6. να αναπτύξουν την κριτική τους σκέψη, τη δημιουργικότητά και την εικαστική τους έκφραση.
7. να δημιουργούν μέσα από το παιχνίδι, την εξερεύνηση υλικών, αντικειμένων και ιδεών με έμφαση στη φαντασία τους.
8. να γνωρίσουν καλύτερα και να εκτιμήσουν την πολιτιστική τους κληρονομιά.

ΜΑΘΗΜΑ 1

Σε προηγούμενο μάθημα τα παιδιά έκαναν μια περιδιάβαση στο χωριό για να δουν και να γνωρίσουν τα διάφορα ιστορικά, θρησκευτικά μνημεία και αξιοθέατα του χωριού. Κατά την περιδιάβασή τους συναντήθηκαν με τον ιερέα του χωριού καθώς και εκπρόσωπο του Κοινοτικού Συμβουλίου οι οποίοι τους έδωσαν διάφορες πληροφορίες για τα μέρη που επισκέφτηκαν.

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Γνωριμία της εικαστικού με τα παιδιά και παρουσίαση της δουλειάς της.
2. Εισαγωγή στην χαρακτηρισκή και την ιστορία της (παρουσίαση διαφόρων τεχνικών της χαρακτηρισκής για να κατανοήσουν ότι η χαρακτηρισκή μπορεί να πάρει διάφορες μορφές π.χ. μονοτυπία, κολλαγραφία, στάμπες, λινογραφία κτλ.).
3. Εισαγωγή στην λινογραφία και παρουσίαση της τεχνικής από την καλλιτέχνη – καταγραφή στο εικαστικό ημερολόγιο.
4. Επιλογή μνημείου ή τοποθεσίας στο οποίο θέλουν να εστιάσουν το έργο τους – πειραματισμός/δημιουργία πρόχειρου σκίτσου στο εικαστικό ημερολόγιο.
5. Δημιουργία τελικού σχεδίου με μολύβι σε χαρτί A4.

ΜΑΘΗΜΑ 2

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Ολοκλήρωση του σχεδίου με το μολύβι.
2. Μεταφορά του σχεδίου με τη χρήση λαδόκολλας στο πίσω μέρος της κόλλας για να δημιουργηθεί ξανά το σχέδιο αντίστροφα.
3. Αποτύπωση του αντίστροφου σχεδίου με τη χρήση λαδόκολλας στο λινόλευμο.
4. Ζωγράφισμα με τον μαρκαδόρο των περιοχών/σημείων στο λινόλευμο που δεν θα χαραχτούν.

ΜΑΘΗΜΑ 3

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Επεξήγηση και επίδειξη του τρόπου εργασίας για την χάραξη στο λινόλεουμ και του τρόπου χρήσης του εργαλείου χάραξης από την καλλιτέχνη.
2. Επισήμανση των κανόνων ασφαλείας κατά τη χρήση του εργαλείου.
3. Πειραματισμός σε μικρό κομμάτι λινόλεουμ με τα εργαλεία χάραξης.
4. Έναρξη χάραξης της μήτρας.

ΜΑΘΗΜΑ 4

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Ολοκλήρωση της χάραξης στο λινόλευμ.

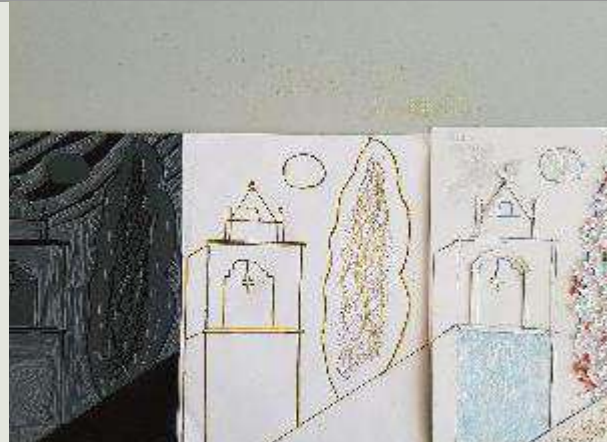

ΜΑΘΗΜΑ 5

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Η κολλαγραφία και η τεχνική της. Παρουσίαση έργων φτιαγμένων με κολλαγραφία. Παρουσίαση της τεχνικής αυτής και των σταδίων εργασίας από την καλλιτέχνη.
2. Παρουσίαση της τράπεζας υλικού που υπάρχει διαθέσιμη στο εργαστήριο Τέχνης και που μπορούν τα παιδιά να χρησιμοποιήσουν στην κολλαγραφία τους.
3. Επίδειξη τυπώματος κολλαγραφίας με διάφορα υλικά από την τράπεζα υλικού για να σχηματίσουν μια εικόνα για το πώς αποτυπώνονται διάφορα υλικά.
4. Δημιουργία έργων κολλαγραφίας από τα παιδιά σε χαρτονάκι Α4 με βάση το σχέδιο που έχουν ήδη σχεδιάσει για τη λινογραφία.

ΜΑΘΗΜΑ 6

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Επίσκεψη στο εργαστήριο της εικαστικού για το τύπωμα των έργων στην πρέσα.
2. Επίδειξη της πρέσας και του τρόπου λειτουργίας της.
3. Μελάνωμα λινόλεουμ και τύπωμα σε χαρτί A3 ή σε πλαστική διαφάνεια.
4. Αφαίρεση κομματιού από το λινόλεουμ για τύπωμα με 2 ή 3 χρώματα.
5. Τύπωμα κολλαγραφίας.

ΜΑΘΗΜΑ 7

ΔΡΑΣΤΗΡΙΟΤΗΤΕΣ

1. Παρουσίαση έργων και συζήτηση στην τάξη για τα τελικά έργα.
2. Υπογραφή και καταγραφή ημερομηνίας στα έργα των παιδιών.
3. Συζήτηση για τα μέρη και τους χώρους που θα μπορούσαν να εκτεθούν.
4. Συζήτηση για τις εμπειρίες, τα συναισθήματα και το τι έμαθαν μέσα από το πρόγραμμα.

ΠΗΓΕΣ

Πηγές (βιβλία, ιστοσελίδες, έργα τέχνης/εικόνες, βίντεο):

Ιστοσελίδα εικαστικής αγωγής στο Δημοτικό:

http://www.schools.ac.cy/klimakio/Themata/Eikastiki-Agogi/vinteo_typoma.html

Εικόνες από έργα τέχνης με την τεχνική της λιθογραφίας και κολλαγραφίας.

Έργα λιθογραφίας και κολλαγραφίας της εικαστικού Μαριάννας Τσαγγαρού.